

שקיפות בינלאומית ישראל - שבי"ל (ע"ר)
Transparency International Israel - Shvil

מייסד: פרופ' דוב יזרעאלי ז"ל
יושבת ראש: השופטת (בדימוס) נילי ארד
מנכ"לית: עו"ד חלי עולמי

* עמותת "שקיפות בינלאומית ישראל - שבי"ל" (ע"ר) מציינת 20 שנה להקמתה, בשנת 1999 על ידי פרופ' דוב יזרעאלי, במסגרת הפקולטה לניהול באוניברסיטת תל אביב. העמותה נמנית על 100 הסניפים של הארגון החברתי הגלובלי Transparency International - TI אשר מטרתו היא קידום עולם ללא שחיתות - "A World Without Corruption" לשם הגשמת מטרותיו מובילים הארגון וסניפיו מאבק עולמי נגד שחיתות במוסדות השלטוניים והעסקיים ברחבי העולם.

* חזון עמותת שקיפות בינלאומית ישראל הוא הנחלת הערכים והנורמות של שקיפות, טוהר מידות, יושרה, אתיקה ואחריותיות, בתחומי התרבות והחברה האזרחית במגזר הציבורי והפרטי, לנהוג ולהנהיג לאורם, כתרופה מקדימה לשחיתות, ולהנעת מהלכים אפקטיביים לשם מניעתה.

שקיפות בינלאומית ישראל - שבי"ל (ע"ר)
Transparency International Israel - Shvil

* בהתנהלותנו זו, עומדים לנגד עינינו דבריו האלמותיים של שופט בית המשפט העליון של ארצות הברית, לואי דמביץ ברנדייס לפיהם "אור השמש הוא המטהר הטוב ביותר, ואור המנורה הוא השוטר היעיל ביותר". דרכנו היא דרך אור השמש המטהר ולא אור הפנס.

* במהלך פעילותנו השוטפת להגברת השקיפות במגזר הציבורי והעסקי בישראל וכאמצעי להתמודדות בשחיתות, נדרשת מכולנו הקפדה על השקיפות, על היושרה ועל חובת האחריות האישית בהגנה על רשויות אכיפת החוק, על עצמאות מערכת המשפט ועל תקשורת חופשית, תוך חתירה מתמדת ובלתי מתפשרת לביעור השחיתות במגזר הציבורי במדינת ישראל.

* הנה כי כן, ככל שנאמץ את ערכי השקיפות, טוהר המידות, היושרה והאחריותיות וככל שהמחויבות לערכים אלה תמצא ביטויה הנרחב בקרב הציבור, נהייה כולנו שותפים בהגנה על צביונה של החברה בישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, המגנה על שליחי הציבור ושומרי הסף, והפועלת בשוויון וללא דופי בשמירה על זכויות כל אזרחיה ותושביה, איתם ולמענם.

מדד השחיתות העולמי – CORRUPTION PERCEPTION INDEX - 2018

- מדד השחיתות העולמי מבוצע על ידי הארגון העולמי TI ומופץ בישראל על ידי עמותת שקיפות בינלאומית ישראל.

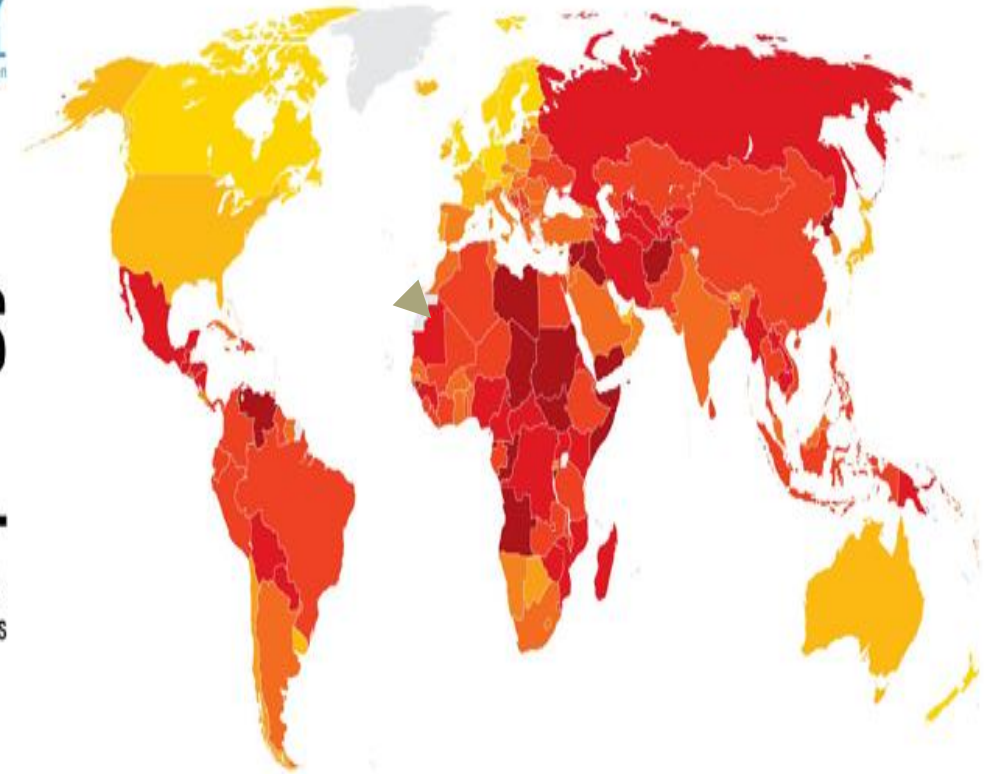
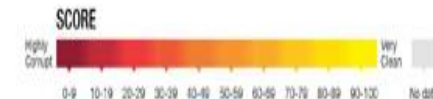
- במדד השחיתות העולמי לשנת 2018 ישראל מדורגת במקום ה- 34 מתוך 180 מדינות.

- בקרב 35 מדינות ה- OECD ישראל מדורגת במקום ה- 23 במדד השחיתות.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

#cpi2018

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2018) is licensed under CC BY-ND 4.0

ישראל בעולם – CORRUPTION PERCEPTION INDEX

• המדינות הכי פחות מושחתות:

ניו-זילנד, דנמרק, פינלנד, נורבגיה, שוויץ, סינגפור, שבדיה, קנדה, לוקסמבורג, הולנד ובריטניה.

• המדינות המושחתות ביותר:

עיראק, ונצואלה, צפון קוריאה, גינאה המשוונת, גינאה ביסאו, לוב, סודן, תימן, אפגניסטן, סוריה, דרום סודן ואילו סומליה מחזיקה בתואר המדינה המושחתת ביותר בעולם.

מדד השחיתות העולמי מדרג מדינות על פי רמת השחיתות הנתפסת של הסקטור הציבורי והשלטוני.

המדד מתבצע עבור ארגון TI העולמי ומתבצע על ידי 12 מכוני מחקר וסקרים המשקפים את תפיסותיהם של אנשי-עסקים ברחבי העולם, לרבות כאלה המתגוררים במדינות המוערכות עצמן.

מדד השקיפות לרשויות המקומיות של ארגון שבי"ל כלול בתכנית העבודה של משרד הפנים ומדד השקיפות לתאגידיים

מדד השקיפות לרשויות המקומיות - עיקרי מתודולוגיה

מדד השקיפות ברשויות המקומיות פותח במטרה לקדם את מידת השיקוף והבהירות של מידע ותהליכים פנים-ארגוניים ואת העמקת ההנגשה של מידע זה לציבור ברשויות המקומיות. המדד האחרון כלל 57 קריטריונים בחלוקה ל-14 אשכולות (נושאים) לבדיקת שקיפות ונגישות המידע באתרי האינטרנט של 75 הערים בישראל שנבחרו לבדיקה.

הנושאים במדד:	
1. פרטי התקשרות עם הרשות המקומית וראש הרשות	8. כספים - ארנונה
2. מבקר העירייה/המועצה	9. רכש - חוזים ומכרזים
3. שקיפות כנדרש בחוק חופש המידע	10. כוח אדם - חוזים ומכרזים
4. מענקים ותמיכות	11. רישוי עסקים
5. שקיפות כללי	12. תכנון ובנייה
6. ישיבות מועצה	13. מידע סביבתי
7. כספים - תקציב	14. חברות עירוניות

מדד השקיפות לרשויות המקומיות -

סיכום ממצאים 2016 – 2017

שיפור משמעותי בכל הנושאים: ממוצע כולל של 60% במדד 2016 ל-71% במדד 2017!

טייבה – העיר עם השיפור הגבוה ביותר: מציון 13% בלבד במדד 2016 לציון 68% במדד 2017!

2017	2016	הנושאים שנבדקו
95%	87%	חוזים ומכרזים - כח אדם
94%	90%	דרכי התקשרות
92%	92%	כספים - ארנונה
85%	85%	רישוי עסקים
82%	64%	תכנון ובניה
77%	64%	שקיפות לפי חוק חופש המידע
76%	60%	מבקר הרשות
75%	53%	מענקים ותמיכות
70%	59%	ישיבות מועצה
68%	48%	חברות עירוניות
65%	44%	כספים - תקציב
61%	48%	חוזים ומכרזים - תשתית ורכש
60%	37%	סביבה

כנס בכנסת בסוגיית השקיפות בשלטון המקומי –

16.7.2018

ח"כ יולי אדלשטיין, לחברות ולחברי הכנסת -

יא' באייר תשע"ט

16 במאי 2019

לכבוד

יושב ראש הכנסת, ח"כ יולי אדלשטיין

העתק: יו"ר הוועדה המסדרת, ח"כ מיקי זוהר, חברות וחברי הכנסת

הנדון: קריאה להמשך פעילות של הוועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפותו לציבור

בשם חברות וחברי הקואליציה של ארגוני השקיפות בישראל ומטעמם אנו מתכבדים לפנות אליך ואל כל אחת ואחד מבין חברות וחברי הכנסת אשר נבחרו על ידי הציבור בישראל זה לא מכבר, בבקשה לעשות כל הנדרש לשמירה על המשך פעילותה של ועדת השקיפות גם בכנסת הנוכחית.

יסוד מוסד בהתנהלות בית המחוקקים הוא במתן תוקף ומעמד מיוחד לשקיפות ולהנגשת המידע לציבור בכל הנוגע להתנהלות רשויות השלטון על מגוון זרועותיהן. שקיפות פעולותיהן של רשויות השלטון תורמת תרומה מכרעת ל"היגיינה הציבורית" בהיותן חשופות ושקופות ב"חלון הראווה" לעיני הציבור. בהתאם על נבחר הציבור, כמשרתי הציבור הפועלים מטעם הציבור עבורו ולמענו, לבסס את עקרון השקיפות ואת זכות הציבור לדעת, ולעשות כל הנדרש לחשיפת המידע ולהנגשתו לציבור באופן מוסדי, מכובד ומכבד, באמצעות ועדה מיוחדת בין ועדות הכנסת.

בפעילותנו בקרב הציבור כארגוני שקיפות, למדנו להכיר את פעילותך במעמדך כיו"ר הכנסת במסגרתה העלית על נס את תחום פעולתה המרכזי של הכנסת, כ"מפקחת על עבודת הממשלה" במטרה להביא לחיזוקה של הכנסת, להגברת אמון הציבור בה ולקידום האפקטיביות של פעולותיה. בהתאם, פעלה הכנסת ה-20 באופן אפקטיבי, בשם הציבור ולמענו, לכינון ועדת שקיפות ולביסוס מעמדה ככלי מרכזי להבטחת מקומה של הכנסת כמפקחת על עבודת הממשלה.

ברוח זו מכוונת פנייתנו אליך ואל כלל חברות וחברי הכנסת, כי תמשיכו ותעשו את כל הנדרש להמשך פעילות חשובה זו גם בכנסת ה-21 בהחלטתכם על הקמתה וביסוסה של הוועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפותו לציבור.

ככל שנאמץ את ערכי השקיפות והנגשת המידע לציבור, טוהר המידות, היושרה והאחריותיות וככל שהמחויבות לערכים אלה תמצא ביטויה הנרחב בכנסת ישראל וברשויות השלטון, נהייה כולנו שותפים בהגנה על צביונה של החברה בישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, המגינה על שליחי הציבור ושומרי הסף, והפועלת בשוויון וללא דופי בשמירה על זכויות כל אזרחיה ותושביה, איתם ולמענם.

מכובדנו יושב ראש הכנסת, בהכירנו את פועלך החשוב ותרומתך בשירות הציבור במדינת ישראל, בכנסת ומחוצה לה, אנו סמוכים ובטוחים כי תפעל ביחד עם חברות וחברי הכנסת להמשך פעילותה של ועדת השקיפות, ובדרך זו, לבסס את אמון הציבור בנבחרותו ובנבחרי.

מכתב מ-16.5.2019 ליו"ר הכנסת ח"כ יולי אדלשטיין, לחברות ולחברי הכנסת -

קריאה להמשך פעילותה של הוועדה המיוחדת ליישום הנגשת המידע הממשלתי ועקרונות שקיפות לציבור

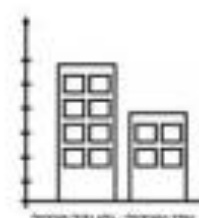
אנו מתכבדים לבוא על החתום:

עו"ד נדאל חאיק, מנכ"ל | עמותת עורכי דין לקידום מנהל תקין
תני פרנק, ראש תחום דת ומדינה | תנועת נאמני תורה ועבודה
תומר אביטל | 'שקוף' - גוף התקשורת של הציבור
שוקי טאוסיג, עורך ראשי | 'העין השביעית'
דנה גנאל, מ"מ מנכ"ל | המשמר החברתי
יוגב שרביט | המדד המוניציפאלי

השופטת [בדימוס] נילי ארד, יו"ר
עו"ד חלי עולמי, מנכ"לית
עמותת שקיפות בינלאומית ישראל - שבי"ל
עו"ד אביה אלף, יו"ר הוועד המנהל | התנועה לטוהר המידות
עו"ד רחלי אדרי, מנכ"לית | התנועה לחופש המידע
ענת מופקדי, מנכ"לית | אנו- עושים שינוי
אלה כהן, רכזת | קואליציית השקיפות
עינת פישר, מנכ"לית | המרכז להעצמת האזרח
דורית חיזי, מנכ"לית | הסדנא לידע ציבורי

קואליציית השקיפות

כ"ט כסלו תשע"ח,
17 דצמבר 2017

לכבוד
מר מרדכי כהן
מנכ"ל משרד הפנים
באמצעות דוא"ל - mankal@moin.gov.il

מר כהן הנכבד,

הנדון: חיזוק השקיפות ברשויות המקומיות

קואליציית השקיפות (2)

1. קואליציית השקיפות היא פורום פעולה המורכב מעמותות המקדמות שקיפות, חופש מידע ומנהל תקין, אשר חברו יחדיו על מנת לקדם מהלכים קונקרטיים לקידום השקיפות ברשויות המקומיות לטובת הציבור הרחב. חברי הקואליציה שמו להם למטרה לקדם את השקיפות ברשויות המקומיות בשני נושאים מרכזיים - הנגשת התקשרויות ותקציבים מפורטים וכן מסמכים נוספים בעלי חשיבות להבנת סדרי העדיפויות, התנהלות תקציבית ומנהל תקין במערך השלטון המוניציפלי.

3. שקיפות ונגישות מידע, מהווים כלים מרכזיים ועיקריים למימוש זכות הציבור לדעת ולשיפור הבקרה והביקורת הציבורית על הרשויות המקומיות, אשר יש בהם כדי להמריץ את הרשויות המקומיות ותאגידיהן להשתפר ולסייע למיגור תופעות שליליות ושחיתות. ביטוי לכך אף נמצא בדו"ח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק

שלטון החוק וטוהר-המידות בשלטון המקומי (ועדת זילבר)

קואליציית השקיפות (3)

4. יוטעם, כי במסגרת בדיקה שקיימה עמותת שקיפות בינ"ל ישראל במדד השקיפות באתרי הרשויות המקומיות לשנת 2017 נבדקו 76 ערים בישראל ונמצא, כי 39 ערים בלבד מנגישות מידע באתריהן באופן משמעותי (מעל ציון 80) בהתאם לדרישות הדין. עם זאת, ישנן עדיין ערים שאינן עומדות בדרישות המינימום הקבועות בחוק. הנתונים שהתבררו במדד 2017 מצביעים על הפנמת חשיבותה של השקיפות, כחלק מתהליך חברתי במסגרתו האזרחים דורשים להיות מעורבים יותר, לדעת, להיחשף למידע ולקחת חלק בנעשה ברשות באופן שוטף. אולם, בתחומים בהם הדיווח אינו מתחייב בהכרח בדין, השקיפות אינה מספקת, הדיווח חסר באתרים והנתונים נותרו מדאגים בנושאים שהשלכותיהם רבות וחשובות להתנהלות הרשות ולאמון התושבים בה, כגון: השימוש הנעשה בכספי ציבור; בתקציב, חוזים, מכרזים, תמיכות, בהתנהלות החברות העירוניות, ועדות תכנון ובניה וכל כיוצ"ב. והרי בידוע הוא כי התנהלות של היעדר שקיפות וזרימת מידע בין הרשות לתושביה, היא בין הגורמים לכך שנעצרים פרויקטים, נתקעות תכניות, וכסף ציבורי מתבזבז. על הרשות הציבורית המבקשת לחסוך במשאבים לקיים יחסי אמון עם האזרח והתושב, וזאת בהקפדה על מחויבות לפעולה בשקיפות, ביושרה, בהגינות ובאחריותיות.

קואליציית השקיפות (4)

7. היעדר שקיפות מספקת והחסר בדיווחי הרשויות המקומיות, יכול ויבוא על תיקונו בחקיקה. עם זאת, אנו מאמינים כי בידי משרד הפנים ובסמכותו לעשות לתיקון המצב בפעולה אפקטיבית ואקטיבית, ובנדון זה אנו מציעים מגוון דרכי פעולה, ובהן אלה המנויות להלן:
- א. הוצאת חוזר מנכ"ל אשר מחייב את הרשויות המקומיות לפעול ברוח החלטות הממשלה לשקיפות ונגישות מידע, בדגש על החלטות 2985 ו-1116 הנזכרות לעיל.
  - ב. לחייב את הרשויות המקומיות לפעול על פי נהלי היחידה הממשלתית ליישום חוק חופש המידע, בדגש על נוהל פרסום התקשרויות ("נוהל 10"4) ונוהל פרסום מידע בפורמט הניתן לעיבוד ("נוהל 7"5).
  - ג. תמיכה בהרחבת הסמכויות של היחידה הממשלתית ליישום חוק חופש המידע במשרד המשפטים, וכן תמיכה בהקצאת תקנים ייעודיים ביחידה לטובת עבודה מול הרשויות המקומיות.⁶
  - ד. הרחבת דיווח החובה בדו"חות הכספיים המבוקרים בנוגע לתקציב הרגיל:
    - 1.ד. במסגרת נספח 2 בדוחות הכספיים המבוקרים קיים פירוט של סעיפים התקציב הרגיל עד לרמתו השנייה (קטגוריית השירות/שם השירות, לדוגמה" שירותים ממלכתיים/חינוך).
    - 2.ד. בדיקה של עשרות דו"חות מפורטים אשר בוצעה ע"י הסדנא לידע ציבורי הראתה כי מרבית השונות בדיווח הרשויות קיימת ברמתו השלישית של התקציב קרי, קטגוריית השירות/שם השירות/אוכלוסיית היעד (או הגורם שנותן את השירות).
    - 3.ד. הרחבת הפירוט של התקציב לרמתו השלישית תשפר את השקיפות של התקציבים, את האחידות בדיווח בין הרשויות את יכולת ההשוואה ביניהן.

קואליציית השקיפות (5)

ובסיכום

אנו, הארגונים המרכיבים את קואליציית השקיפות מאמינים כי משרד הפנים, מתוקף היותו הרגולטור על הרשויות המקומיות, הינו גורם מרכזי לקידום עקרונות השקיפות והטמעתה ברשויות המקומיות. במיוחד כאשר אין חולק על כך כי ערכה של השקיפות והשלכותיה מקובלות על כל הגורמים הפועלים לקידום מינהל תקין והשאיפה למתן השירות הטוב ביותר לתושבים.

חברי קואליציית השקיפות, מתחייבים לשיתוף פעולה ולמתן כל התמיכה הנדרשת לקידום השקיפות והנחלתה. אנו סמוכים ובטוחים כי אתה מנכ"ל משרד הפנים תוביל ותקדם, ללא סייגים או פשרות, מהלכים שיש בהם כדי להביא את הרשויות המקומיות לרמת השקיפות הראויה והנדרשת בהגשמת החובה וההתחייבות למתן השירות האמין הראוי והנכון לציבור.

בכבוד רב,

חברי קואליציית השקיפות